

- درگذشت جرج وستینگهاوس، کارآفرین و مخترع «جریان برق متناوب» (۱۹۱۴ میلادی)
- درگذشت سون یاتسن، انقلابی چینی و نخستین رئیس‌جمهوری چین ملی (۱۹۲۵ میلادی)
- تأسیس بنیاد شهید انقلاب اسلامی به فرمان بنیان‌گذار جمهوری اسلامی (۱۳۵۸ خورشیدی)
- درگذشت حسین گل‌گلاب موسیقیدان شهیر، سرآینده ترانه «ای ایران» (۱۳۳۳ خورشیدی)
- درگذشت یهودی منوهین، مشهورترین نوازنده ویولن جهان اهل بلاروس (۱۹۹۹ میلادی)

خلع پدرانندونری از قدرت

۵۸ سال پیش در چنین روزی، برابر ۱۲ مارس ۱۹۶۷ میلادی، با اعلام استعفای دکتر احمد سوکارنو از پست ریاست جمهوری اندونزی، ژنرال محمد سوهارتو رسماً قدرت را در این کشور به دست گرفت. اما در واقع دو سال قبل از این تاریخ، سوهارتو با هدایت کودتایی نظامی، عملاً همه‌کاره اندونزی شده بود و سوکارنو رئیس‌جمهوری تشریفاتی به حساب می‌آمد. اندونزی تا قبل از جنگ جهانی دوم «هند هلند» نام داشت و مستعمره این کشور اروپایی محسوب می‌شد. با شروع جنگ جهانی، ژاپنی‌ها اندونزی را اشغال و استعمارگران هلندی را از آن بیرون راندند. پس از پایان جنگ، مردم اندونزی با رهبری دکتر احمد سوکارنو مانع بازگشت هلندی‌ها شدند و در آگوست ۱۹۴۵ این سرزمین ضمن اعلام استقلال، اندونزی نام گرفت. سوکارنو برای ۲۲ سال در منصب ریاست جمهوری اندونزی باقی ماند تا این‌که توسط ژنرال محمد سوهارتو از قدرت خلع شد. در تاریخ ۱۲ سوکارنو به عنوان پدرانندونری اندونزی و یکی از بنیان‌گذاران جنبش غیرمتمعهد هایدامی شود.

الحاق اتریش به آلمان، نخستین جرقه جنگ جهانی دوم

[شهروند] ۸۷ سال پیش در چنین روزی، برابر ۱۲ مارس ۱۹۳۸ میلادی، ارتش آلمان نازی به درخواست آرتور زایس اینکوارتر رئیس‌جمهوری اتریش، وارد خاک این کشور شد تا اتحاد آلمان و اتریش که در تاریخ آن با عنوان «آنشلوس» یاد شده است، شکلی عملی به خود بگیرد. در تاریخ از اشغال لهستان توسط آلمان نازی به عنوان نقطه آغاز جنگ جهانی دوم یاد شده است، اما در حقیقت اشغال لهستان نه جرقه آغاز جنگ که به نوعی عبور هیتلر از آخرین خطوط قرمز ترسیم شده به وسیله فاتحان جنگ جهانی اول در کنفرانس ورسای بود. اعلان جنگ انگلستان و فرانسه به آلمان که در پی حمله این کشور به لهستان اتفاق افتاد، می‌توانست خیلی زود توافق بیفتند. بر آدولف هیتلر در نیمه دوم دهه ۳۰ میلادی به شکل سریالی مشغول زیر با گذاشتن مفاد پیمان ورسای بود که یکی از مهم‌ترین آن‌ها همین «آنشلوس» یا الحاق اتریش به آلمان بود.

اعلان جنگ به آلمان و چشم بستن روی تجاوز شوروی

البته در این برهه خاص فاتحان جنگ جهانی اول یا همان متفقین به عهدشکنی‌های آلمان اغلب با دیده اغماض می‌نگریستند. برای نمونه وقتی در سال ۱۹۳۵ میلادی، آدولف هیتلر به پنهان افزایش دوره خدمت نظام وظیفه در فرانسه، خدمت نظام وظیفه در آلمان را اجباری کرد و دستور داد در کمتر از یک سال ۳۶ هنگ دفاعی جدید در ارتش آلمان راه‌اندازی شود، دولت‌های فرانسه و انگلستان فقط با ارسال چند یادداشت اعتراض آمیز ملایم به این اقدام اعتراض کردند. اما در تاریخ یکم سپتامبر ۱۹۳۹ میلادی، پس از ورود تانک‌ها و نظامیان آلمانی به خاک لهستان، دیگر پاریس و لندن بهانه‌ای برای مداخلات با برلین نداشتند و چنین شد که به آلمان اعلان جنگ دادند و آتش جنگ خاموش‌سوز جهانی دوم را شعله‌ور کردند. بگذریم از این‌که هم‌زمان با آلمانی‌ها ارتش سرخ شوروی نیز از سمت شرق وارد خاک لهستان شد و به جنایات بسیاری دست زد؛ اما هرگز مورداً اعتبار فرانسه و انگلستان قرار نگرفت!

استقبال مردم اتریش از کروان نظامی نازی‌ها

اسدالله علم، وزیر دربار و از نزدیکترین چهره‌ها به محمدرضا شاه، تنها رجل سیاسی دوران پهلوی دوم است که خاطرات خود از ۱۰ سال همنشینی نزدیک با شخص شاه و خاندان پهلوی را مکتوب کرده است. این تقریرات در ۷ جلد تحت عنوان «یادداشت‌های علم» به چاپ رسیده‌اند و مادر این ستون به تناوب این یادداشت‌ها را امرور می‌کنیم.

باور شاه به پدرسوخته‌ها!

پیمایی از سفیر آمریکا رسیده بود، ملاحظه فرمودند. باز هم احساس کردم شاهنشاه مطلبی در دل دارند. می‌خواهند بفهمانند و تأمل دارند. ناچار ساکت نشستم ببینم چه می‌خواهند بفهمانند. بالاخره فرمودند: «این پدرسوخته نجم‌الهدی، رئیس اداره مهندسی نیروی دریایی که گرفته‌ایم، می‌گوید در کنترت‌های چهار ماهه خیال ۸۰۰ میلیون تومان سوءاستفاده داشتیم، که نشد.» عرض کردم چندین دفعه در این زمینه غلام مسموعات را به سمع مبارک رسانده بودم که این کنترت‌ها که می‌خواهند با انگلیسی‌ها منعقد کنند، ۴۰ درصد از قیمت معمول گران‌تر است. فرمودند: «واقعاً نمی‌توانستم باور کنم. فکر می‌کردم همین اغراق‌های مردم است.» ۵۴/۱۱۶

اردشیر بی چاک و دهن

در ژنو هستم، مشغول معالجه و دوندگی، هنوز آثار این انفولانزای لعنتی تمام نشده است. هنوز کلبول سفید خونم زیاد است. فردا به تهران می‌روم و کارم دوباره زیاد خواهد بود. البته تا شامنه‌ها تشریف بیاورند، کمتر است. دیشب والا حضرت شهنواز را برای شام دعوت کردم با نامزد جدیدشان محمودزنگنه. بسیار جوان خوبی به نظرم آمد، ربطی به اردشیر زاهدی (همسر سابق شهنواز) ندارد. وقتی اردشیر و شهنواز در واشینگتن بودند، یعنی اردشیر سفیر بود، در یک مجلس آن قدر از اسافل اعضاء جلوی والا حضرت صحبت کرد که من و همه حاضرین خجل شده بودیم. ۴۷/۱۱۷

وطن پرستان پول دوست!

به موزه پهلوی در کاخ مرمر که در شرف اتمام است، نظر تازه‌ای پیدا کردم که کاخ باید به همان صورت محل زندگی شاهنشاه فقید حفظ شود و پیشرفت‌های ایران در نقاط دیگر کاخ مثل عمارت وزارت دربار سابق به نمایش گذارده شود. به این صورت که این جا را ساخته‌ایم. قاراشمیش عجیبی شده، هیچ قشنگ نیست. این بازیدها دو سه ساعت طول کشید. شهردار (غلامرضانیک‌بی) آمد فهمیدهای است، دویه دود را تومبیل صحبت می‌کردیم. تاریخ قاجاریه را تا عصر حاضر خوب مطالعه کرده است. می‌گفت وثوق الدوله و نصرت‌الدوله نخست‌وزیر و وزیر خارجه وقت و همچنین صارم الدوله امیدوار بودند وقتی قرارداد معروف ۱۹۱۹ را با انگلیس‌ها می‌بندند، بتوانند عراق و قفقاز را بگیرند. من گفتم در این صورت چرا از انگلیس‌ها پول گرفتند؟ گفت این اشتباه آن‌ها بود و پول را هم برای خاموش کردن هوچی‌ها گرفته بودند، ولی چون در آن تاریخ یک میلیون تومان پول زیادی بود وقتی گرفته بودند نتوانستند از آن بگذرند، به جیب ریختند! ۵۱/۱۱۹

اهتزاز پرچم و غبارروبی مزار شهدا

مراسم اهتزاز پرچم جمهوری اسلامی ایران و غبارروبی از مزار شهدا به مناسبت آغاز هفته و روز شهید با حضور مسئولین بنیاد شهید و خانواده‌های شهدا، جانبازان و ایثارگران، روز دوشنبه در میدان ۳۰ هزار شهید بهشت زهرا (س) برگزار شد.

جنگنده پنهانکار اف-۲۲ رپتور یار شاطر یا بار خاطر نیروی هوایی آمریکا

جنگنده‌ها جزو پیچیده‌ترین و گران‌قیمت‌ترین تجهیزات جنگی جهان هستند و قیمت‌های سرسام‌آور آن‌ها به دلیل هزینه‌های هنگفتی است که صرف طراحی و مهندسی این هواپیماها می‌شود. اما در میان تمام جنگنده‌های قرن بیست و یکم، اف-۲۲ رپتور یکی از برجسته‌ترین و پیشرفته‌ترین آن‌هاست. این جنگنده هزینه‌ای هنگفتی بر روی دست دولت آمریکا گذاشته، به طوری که بر اساس گزارش دفتر خدمات پژوهشی کنگره، هزینه کل این پروژه به ۶۷.۳ میلیارد دلار رسیده است. از آنجایی که کمتر از ۲۰ فروند از این جنگنده تولید شده، قیمت هر یک از آن‌ها برای مالیات‌دهندگان آمریکایی ۳۶۹.۵ میلیون دلار آب خورده است. همین هزینه‌ی سرسام‌آوری یکی از دلایل اصلی توقف تولید اف-۲۲ رپتور به حساب می‌آید. به طور معمول، قیمت یک جنگنده نسل چهارم بین ۲۰ تا ۴۰ میلیون دلار است. در حالی که احتمال دارد گزینه‌های جدیدتر و چابک‌تر، قیمت بالاتری داشته باشند. برای مقایسه، هزینه اف-۲۵ بین ۱۱ میلیون دلار تا ۱۳۵.۸ میلیون دلار برای مالیات‌دهندگان آمریکایی خواهد بود که اصلاً از آن نیست. اما اف-۲۲ هزینه به مراتب بیشتری را می‌طلبد. طبق گزارش دفتر حسابرسی دولت آمریکا، مقایسه هزینه‌های پس از خرید این جنگنده نشان می‌دهد که هزینه هر ساعت پرواز اف-۲۵ کمی کمتر از ۴۲ هزار دلار است، در حالی که اف-۲۲ بیش از دو برابر این مقدار یعنی ۸۵۳۲۵ دلار برای هر ساعت پرواز هزینه دارد. این هزینه‌ها شامل سوخت، نگهداری و پرسنل می‌شود. این مبلغ بسیار بالاست و باید توجه داشت که این هزینه‌ها پس از پرداخت ۳۵ میلیون دلار توسط دولت آمریکا برای خرید هر جنگنده به وجود می‌آید. در نتیجه، نیروی هوایی آمریکا که هنوز از اف-۲۲ استفاده می‌کند، تمرکز بیشتری بر روی اف-۳۵ و توسعه جنگنده‌های نسل ششم (که در آینده نزدیک وارد عرصه می‌شوند) دارد.

جنگ اوکراین از جیب دیگران چاه ویل کمک‌های نظامی و غیر نظامی

کمک میلیاردری مالی و نظامی به اوکراین در حال حاضر تحت نظارت دقیق قرار دارد و مبالغ و نحوه استفاده از این وجوه مورد سؤال است. به تازگی یک مقام ناشناس کاخ سفید اشاره کرده است که ترامپ قصد دارد کمک‌های بیشتر به اوکراین را متوقف و بررسی کند. از سال ۲۰۲۲ میلادی ۱۰ کشور در مجموع نزدیک به ۲۸۰ میلیارد دلار کمک نظامی، مالی و انسانی به اوکراین ارائه داده‌اند. تقریباً ۸۵ درصد از این کمک‌ها از ایالات متحده و اروپا، آمده است. ایالات متحده بزرگ‌ترین کمک‌دهنده کلی است و همچنین در کمک‌های نظامی پیشتاز است که شامل تسلیحات، تجهیزات و وجوه خرید تسلیحات می‌شود. در مجموع ایالات متحده از زمان آغاز جنگ در ۲۰۲۲ تاکنون نزدیک به ۱۴۰ میلیارد دلار کمک به اوکراین ارائه داده است.

اعضاء اتحادیه اروپا تقریباً به میزان کمک‌های آمریکا، مجموعاً ۱۱۸.۵ میلیارد دلار کمک کرده‌اند. سایر کمک‌کنندگان بزرگ شامل انگلستان با ۹.۶ میلیارد دلار کمک کلی (که دوسوم آن کمک نظامی است) و ژاپن با ۹.۶ میلیارد دلار کمک مالی به اوکراین هستند. بعد از ژاپن، کانادا با ۸.۷ میلیارد دلار قرار دارد. اخیراً دونالد ترامپ مدعی شده که ایالات متحده ۳۵۰ میلیارد دلار به اوکراین کمک کرده و خواستار دسترسی به منابع معدنی اوکراین به عنوان جبران شده است. با این حال رقم ۳۵۰ میلیارد دلار تأیید نشده است. در همین حال اتحادیه اروپا همچنان بر پشتیبانی خود از اوکراین تأکید کرده و گزارش می‌شود که در صدد برنامه ریزی برای ارسال یک بسته کمک نظامی ۲۰.۹ میلیارد دلاری است.

شهرالرمضان

اللَّهُمَّ حَبِّبْ إِلَيْ فِيهِ الْإِحْسَانَ

خدای در این ماه نیکی را پسندیده من گردان.

وَكَرِّهْ إِلَيْ فِيهِ الْفُسُوقَ وَالْعُصْيَانَ

و نادرستی‌ها و نافرمانی‌ها را مورد کراهت من قرار ده.

وَخَرِّمْ عَلَي فِيهِ السَّخَطَ وَالتَّيْرَانَ

و خشم و آتش برافروخته را بر من حرام گردان

بِعَوْلِكَ يَا غِيَاثَ الْمُسْتَغِيثِينَ

به پاری ای فریادرس دادخواهان.

عصای روز
پارده ماه رمضان